A°. 1857. N°. 189.

DINGSDAG 11 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 11 Augustus.

Per telegraaf wordt ons uit Londen van heden morgen berigt, dat de kommissie, die door den heer *Russell* was gekozen, om over zijn voorstel te oordeelen betreffende de toelating der Joden, of liever betreffende de magtiging voor een ieder, om bij het zitting nemen in het Parlement den eed af te leggen, die hem het meeste bindt, dat voorstel heeft verworpen. Lord *J. Russell* zal zijn voorstel in het aanstaande jaar andermaal indienen.

In het Lagerhuis is gister avond nog een krediet toegestaan van 10,000 pond voor Korfu; de regering zou daar bevestigd worden, verzekerd als men zich hield van de loyauteit der Ioniërs.

In de zaak van de Donau-Vorstendommen is niets nader. Men verwacht eenige officiële verklaring in den *Moniteur*, maar die kan niet verschijnen, alvorens de keizer te Osborne de zaken heeft geregeld. Frankrijk zal zijne gematigde beginselen getrouw blijven, en de Keizer zal toegeven wat hij kan; maar daarom kan hij Frankrijks waardigheid niet uit het oog verliezen, en vooral niet de opofferingen, die het, meer dan eenig ander, zich pas in de Oostersche zaken heeft getroost.

Men meldt thans, dat evenwel de vier mogendheden geenszins de afzetting hebben geëischt van den Kaïmakan van Moldavië, 't geen in strijd zou wezen met de soevereine regten van den sultan, — dat zij zelfs niet de bepaalde vernietiging der verkiezingen hebben gevorderd, — maar alleen, dat een onderzoek dienaangaande, en dien ten gevolge eene vernietiging of goedkeuring, zou worden opgedragen aan de Europesche gemengde kommissie, die te Bucharest zetelt. Oostenrijk is zeer verbolgen, dat ook Pruissen in deze zaak eene zoo stellige houding heeft aangenomen, en de Weenerpers valt alle 4 de magten met kracht aan. Omtrent deze zaak zal men onder de buitenlandsche berigten onderscheiden bijzonderheden vinden. Voor meer dan diplomatieke verwikkelingen is in ieder geval niet te vreezen.

Nicotera, de onderhoofdman in den laatsten Italiaanschen opstand, heeft van den koning van Napels gratie bekomen; hij zal thans levenslang gekerkerd blijven.

Over Engeland wordt het berigt ontvangen, dat de geschillen tusschen Mexiko en Spanje geheel zijn bijgelegd. Dit is weder eene moeijelijkheid uit de wereld. De eene verdwijnt echter slechts, om voor de andere plaats te maken.

De zitting der Eerste Kamer heeft niet veel belang opgeleverd. Alleen is het belang van Indië ter sprake gebragt. — Hieronder zal men verkort mededeeling vinden van het verslag der 1e Kamer omtrent de onderwijswet.

Algemeen is, naar men verwachtte, het oordeel gunstig en heeft men er zich ingenomen mede betoond, dat alinea 4 van art. 23, het verzoeningsmiddel der Regering, is verworpen.

— Bij Z. M. besluit is benoemd tot ontv. der in- en uitgaande regten en akz. en van de bel. op de gouden en zilveren werken en tevens tot entreposeur te Arnhem, de heer *P. A. de Chateleux*, thans ontv. der in- en uitgaande regten en akz. en entreposeur te Deventer.

— Bij Kon. besluit is aan den off. van gezondh. 1. kl. van het leger in Ned. Indië *O. G. J. Mohnike*, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de gouden Deensche medaille voor verdiensten, hem door Z. M. den Koning van Denemarken geschonken, tot het dragen van de St. Stanislas 1. kl. aan den vice-adm. *H. Ferguson*, direkt. en komm. der Marine te Vlissingen; van de St. Stanislas 2. kl. met de kroon, aan den heer *L. K. Turk*, hoofd-ingenieur dir. van scheepbouw; van St. Stanislas 2. kl. aan den heer *D. G. Muller*, sekr.-gen. bij het depart. van Marine; en van St. Anna 3. kl. aan den luit.-ter-zee 1. kl. *J. E. Buijs*.

— Z. M. heeft benoemd tot ridders der orde van den Nederl. Leeuw *A. J. F. Jansen*, resident van Menado; mr. *C. A. de Jongh*, vice-pres. van het hooggeregtshof van Nederl. Indië, en *A. A. Th. de Man*, admin. van financiën in Suriname.

Z. M. heeft ontslagen *J. B. Janssens* uit zijne betrekking van burgem. der gemeente Posterholt.

— Bij Kon. besluit is aan den heer *J. L. v. Schaijk*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als kontroleur der 1. kl. van de dir. bel., in- en uitgaande regten en akz. te Heerenveen, behoudens aanspraak op pensioen.

— Naar wij vernemen, is de heer dr. *P. Bleeker*, dirigerend officier van gezondheid 2. kl., bij het leger in Nederlandsch-Indië, door Z. M. benoemd tot komm. der orde van de Eikenkroon. *Resbl.*

:— Naar men verneemt, is het vertrek van HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* uit de residentie naar Luxemburg op aanstaanden Woensdag bepaald.

— Z. K. H. de prins van Oranje is met Zr. Ms. schroefkorvet Groningen, onder bevel van den kapt.-luit. ter zee *J. D. Wolterbeek*, den 6. Augustus te Corunna aangekomen. Alles was wel aan boord. *St.-Ct.*

— De verjaardag van H. K. H. prinses *Louisa*, kroonprinses van Zweden, is den 5. dezer, aan boord van Zr. Ms. stoomschip Gedeh, toen liggende te Plymouth, op de gebruikelijke wijze, door het hijschen der vlaggen en het doen van een saluut van 21 schoten gevierd; de aldaar liggende Engelsche oorlogsbodems hebben daaraan deel genomen, door het hijschen der Nederlandsche vlag en het doen van een gelijk aantal saluutschoten, welk saluut mede door de batterijen aan den wal is gegeven. Aan boord van gemeld stoomschip was alles wel.

:— Op aanst. Woensdag den 12 dezer zal de gewone audientie van den Min. v. kol. geen plaats hebben.

— Uit berigten van Konstantinopel, te 's Hage ontvangen, blijkt, dat, na het vertrek van den Russieschen gezant uit de hoofdstad, de bescherming van personen en eigendommen van Russiesche onderdanen en de behartiging hunner belangen is opgedragen aan den Nederlandschen minister-resident aldaar, graaf *van Zuylen van Nyevelt*. Zooals men weet, is het de tweede maal, dat dit geschiedt. Ook in 1827 was dit het geval, toen er evenzeer een baron *van Zuylen* Nederl. gezant te Konstantinopel was.

— Ll. Vrijdag zijn aan het departement van buitenlandsche zaken de akten van bekrachtiging uitgewisseld op de overeenkomst, den 24. Oktober 1856 tusschen Nederland en Turkije gesloten, tot regeling der voorwaarden, waarop konsuls der Ottomanische Porte in de voornaamste havens der Nederlandsche koloniën zullen worden toegelaten.

§— De Kommissie van Rapporteurs der Eerste Kamer heeft haar rapport uitgebragt over het verhandelde in de afdeelingen over het ontwerp van wet op het lager onderwijs. De Komm. begint al aanstonds met de vermelding, dat deze gewigtige voordragt bijna algemeen met genoegen is ontvangen. De meeste leden hebben hunne tevredenheid uitgedrukt, dat zij voldoet zoowel aan de voorschriften der Grondwet, als aan den wensch door de Eerste Kamer geuit bij haar adres van antwoord op de rede, waarmede de Koning deze zitting van de Staten-Geneaaal heeft geopend, en dat aldus eene belangrijke schrede verder gedaan is in het tot stand brengen van die voornaamste organieke wetten, waarvan de onmisbaarheid door de Grondwet zelve zoo duidelijk is verklaard. Ook de weglating van de veelbesprokene 4de zinsnede van art. 23 vond bijna algemeenen bijval. Immers bij de eenparige goedkeuring, welke de inrigting eener voor allen bruikbare openbare volksschool ontmoette, was men van oordeel, dat die weglating tot onderlinge vervreemding, naijver en wantrouwen moest leiden, terwijl het beginsel van onderlinge verdraagzaamheid en eendragt zal kunnen bijdragen.

Deze schier eenstemmige goedkeuring van de hoofdstrekking der wet en de overweging, dat haar tot stand komen als dringend noodzakelijk moet worden aangemerkt, deed vele leden over onderscheidene bezwaren, die anders nog bij hen wogen, heenstappen.

Eenige weinige aanmerkingen in het algemeen geopperd, bepalen zich tot de volgende: In eene afdeeling werd eenparig betreurd, dat bij deze voordragt het beginsel niet is aangenomen, om de kosten van het openbaar onderwijs geheel ten laste van het rijk te brengen. De leden dezer afdeeling meenden, dat de ingezetenen daarom niet meer zouden hebben bijgedragen tot de voor dit onderwerp vereischte uitgaven, terwijl de lasten dan meer gelijk op hen zouden hebben gedrukt.

Eenige leden hadden gaarne in deze wet het beginsel opgenomen gezien, zoo niet van schoolpligtigheid, althans van de verpligting der ouders om tot de openbare schoolgelden bij te dragen.

Nu de regeling van het lager onderwijs weldra tot stand komen zal, wenschten verscheidene leden aan de regering in overweging te geven, om zich ernstig bezig te houden met het ontwerpen van voordragten op de bewaarscholen, op het middelbaar en op het hooger onderwijs, waarvan zij eene spoedige regeling, in verband met die van het lager onderwijs, hoogst wenschelijk achtten.

De Regering dit rapport ontvangen hebbende, heeft hare memorie van beantwoording dadelijk opgemaakt, en betuigt de Kamer daarin hare erkentelijkheid voor de welwillende wijze, waarop de bedenkingen zijn medegedeeld, waartoe deze voordragt aanleiding gegeven heeft. Op de bedenkingen der Kamer wordt kortelijk geantwoord. Wat de kosten betreft, de regering wijst deswege op de voordragt van 22 Sept. 1854, waarbij die zaak in het breede is behandeld. De Reg. ontkent het goede doel der schoolpligtigheid niet. Zij is evenwel met de leden, die zich tegen den bedoelden wensch verzet hebben en op de door hen aangevoerde gronden van oordeel, dat het kwaad voor het tegenwoordige alleen door zedelijke middelen kan worden bestreden.

De wenschelijkheid, dat, nu de regeling van het lager onderwijs weldra tot stand zal komen, de noodige wetsvoordragten tot regeling der bewaarscholen en van het middelbaar en hooger onderwijs spoedig worden aangeboden, wordt ook door de Regering erkend, en zij geeft gaarne de verzekering, dat zij hare verpligtingen ten deze geenszins uit het oog zal verliezen.

— Door de kiesvereeniging *Grondwet en Koning* te Leyden, is tot kandidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer voor dat distrikt gekozen mr. *N. Olivier*.

— Bij besluit van Gedep. Staten van Groningen van 6 dezer, is afwijzend beschikt op een verzoek van eenige adressanten aldaar, die met hunne gezinnen over de maanden van het jaar 1856 buiten Groningen hadden gewoond en op dien grond restitutie van betaalde belasting in den hoofdelijken omslag vorderden. Deze beschikking is daarop gegrond, dat zulk eene vordering uitsluitend tot de beslissing van den burgerlijken regter zou behooren.

— Uit Appeldoorn wordt aan de *N. R. Ct.* geschreven: Z. M. de koning heeft eene publikatie doen afkondigen om een vreugdedag aan de ingezetenen der Heerlijkheid het Loo te willen schenken, door op den 13. aanstaande in de renbaan nabij den tol van Hoogsoeren des namiddags ten 3 ure naar verschillende prijzen te laten mededingen, door: mastklimmen, ringloopen, mastloopen, sloottrekken, stokdraaijen, hardloopen, enz. Dit landelijk feest zal opgeluisterd worden door muziek en daarna vuurwerk worden afgestoken; alle belanghebbenden zijn tot mededinging uitgenoodigd.

*— Gister had alhier in *Tivoli* plaats de gewone jaarlijksche algemeene vergadering van de Vereeniging tot bevordering der belangen des Boekhandels. Het voorzitterschap werd waargenomen door den heer *A. C. Kruseman* uit Haarlem, die de vergadering met eene kernachtige toespraak opende.

Na de aanneming van een 27tal nieuwe led[illegible] verschillende plaatsen van ons land, werd [illegible] werkzaamheden een aanvang gemaakt, [illegible] paar belangrijke verslagen uitgebragt n[illegible] missiën „tot verspreiding der voorth[illegible]nland," den Nederlandschen Boekhandel in he[illegible]

en „tot het doen zamenstellen van een naar de verschillende vakken van wetenschap gerangschikt zaakregister op de Alphabetiesche naamlijsten van boeken.” — Daarna werd o. a. overgegaan tot de beraadslaging over de voorstellen tot herziening van het Reglement voor de Vereeniging, waarbij men onderling is blijven handhaven het regt van vertaling van boeken uit den vreemde, en wel voor den tijd van 10 achtereenvolgende jaren, te rekenen van ultimo Dec. des jaars waarop het laatst verschenen gedeelte der vertaling is uitgegeven, behoudens de uitzonderingen. Het is zeker te bejammeren, dat dit regt nog niet bij de wet is geregeld, en dat de regering, over het algemeen zoo weinig belang in den nijveren tak des Boekhandels stelt, dat zij die zoo lang verstoken houdt van eene behoorlijke regeling zijner regten.

Na afloop der werkzaamheden heeft men zich aan een vriendschappelijk maal vereenigd, waaraan gulle vrolijkheid en vreugde heerschten, en menige toast werd ingesteld op 't welzijn van Koning en Vaderland, de Vereeniging, de Boekdrukkunst, enz. Tevens werd bij die gelegenheid ter sprake gebragt de oproeping van den *Nederl. Spectator*, ook in ons blad van ll. Zondag opgenomen, ten behoeve van de overgebleven dochter van den pas overleden plaatsmajoor, en bragten de feestgenooten eenige gelden ter harer behoeve bijeen. Getuigde het jaarlijksch feestmaal van de gulheid en broederlijke toon tusschen zoovele leden des boekhandels bestaande, ze toonde dus tevens, dat men als echte Nederlanders ook aan het feestgetij de bedroefden niet vergat.

:— Eergister is te 's Hage aangekomen dr. *S. A. Buddingh*, na zijne hem door den Koning opgedragen algemeene inspektie-reis over de Protestantsche kerk en het schoolwezen in Ned.-Indië, welke ruim vijf jaren heeft geduurd, gelukkig volbragt te hebben. Bijzonderheden zijn omtrent die inspektie nog niet bekend; evenwel weet men uit de verslagen en andere Indiesche berigten, dat deze belangrijke zending de weldadigste vruchten heeft gedragen, zijnde het getal predikanten in Indië bijkans verdubbeld, en aan het schoolwezen eene groote uitbreiding gegeven. Vele nieuwe gemeenten zijn er gesticht; ook moet de heer *Buddingh* onder de heidensche Battah-volkeren en de Alfoeren met ijver en goed gevolg werkzaam zijn geweest; reeds zouden onder de eerstgenoemde volken scholen geopend en zendelings-leeraars werkzaam zijn. Het is te hopen, dat men zich weldra in de kennis van de bijzonderheden van deze zoo hoogst gewigtige kommissiën zal mogen verheugen, tot welker vervulling dr. *Buddingh* zich vele vermoeijenissen en ontberingen moet getroost hebben, zoodat het hem tot een dubbel genoegen moet verstrekken, na zoo veelvuldige reizen in de Ned.-Indiesche bezittingen, in welstand in het vaderland te hebben mogen terugkeeren.

*— Uit Hellevoetsluis schrijft men ons, dat het stoomschip Ardjoeno op de werf in gereedheid wordt gebragt, om waarschijnlijk met half September in dienst te worden gesteld; daarna zal het stoomschip Bromo ook voor de aktieve dienst worden in gereedheid gebragt.

— Wederom bevat de Antwerpsche *Précurseur* een artikel, strekkende ter waarschuwing aan België, niet stil te zitten bij al hetgeen in Nederland onophoudelijk gedaan wordt tot uitbreiding en ontwikkeling van handel en nijverheid en van 's lands welvaart. Bedoeld artikel betreft den voorgenomen aanleg van verschillende spoorweglijnen in ons land.

— Tot docent in de oude talen aan het stedelijk gymnasium te Deventer, is, op voordragt van kuratoren, door den gemeenteraad benoemd dr. *J. Meuleman*, te Barneveld. Voor de vervulling der vakante betrekking van docent in de wiskunde, aan het gymnasium, ontstaan door het eervol ontslag aan dr. *P. A. Bergsma* verleend, is eene voordragt door kuratoren ingezonden, waarop geplaatst zijn de heeren *C. H. C. Grinwis*, te Utrecht; *G. J. Dijkerman*, te Zwolle, en *C. H. Breunissen Troost*, te Delft.

— Door eene geachte hand wordt aan de *N. R. Ct.* uit Queenstown, dd. 3 Aug. onderstaande bijzonderheden nopens den Atlantischen telegraafdraad geschreven:

„The Atlantic Squadron, zoo als deze kleine vloot hier genaamd wordt, welke weldra zal uitzeilen, — bestaat uit 3 Engelsche en 2 Amerikaansche schepen, alle oorlogsstoombooten, namelijk de eerste The Agamemnon, de schoonste oorlogsstoomboot der Engelsche vloot, welke de helft van dezen kabel, 1850 Engelsche mijlen, aan boord heeft. De overige twee, the Leopold en the Cyclops, zullen de Agamemnon vergezellen, ten einde in geval van nood, bijstand te kunnen bieden. Het Amerikaansche schip the Niagara, welke de andere [illegible]en kabel aan boord heeft, zal door the [illegible]na, ook eene Amerikaansche oorlogstoomboo[illegible]et hetzelfde doel vergezeld worden. [illegible] naar Valentia Bay, (het naaste punt voor Ame[illegible] is op heden namiddag 6 uur bepaald, als wanneer wij onder het lossen van geschut deze haven zullen verlaten, om naar bovengenoemd eiland te stoomen en aldaar de eerste aanhechting op het land te bewerkstelligen.

Zoodra de aanhechting op Valentia Bay zal daargesteld zijn, zal de Niagara, vergezeld door de geheele flotille, beginnen met haar kostbare vracht aan den Oceaan toe te vertrouwen; wanneer dit gedaan is zal eene der andere booten, beide uiterste punten van den kabel aan boord nemen, om de verbinding der geheele lengte te volbrengen, hetgeen op eene buitengewone kunstmatige wijze zal bewerkstelligd worden; daarna zal de Agamemnon dezelfde plaats vervullen en hare andere helft ook in de diepte der zee naar welgevallen zinken laten.

Er zal dus in Newfoundland en Valentia Bay een telegraaf-station in verbinding met New-York enz., en aan deze zijde met Engeland, Schotland en het geheele vaste land van Europa gebragt worden, zoodat reeds na verloop van eenige weken waarschijnlijk de oude met de nieuwe wereld zal verbonden zijn.

Moge deze onderneming met goed sukzes bekroond worden!

De gemiddelde berekening van de snelheid der elektriciteit of stroom door de geheele lengte, of liever de duur van den stroom door de geheele lengte, 2500 Engelsche mijlen, was slechts eene halve sekonde, en het getal letters per minuut door de geheele lengte, was ongeveer 14, hetwelk, aangezien de onvolmaakte verbinding der verschillende draden, buitengewoon gunstig mag geheeten worden.

Professor *Morse* en de beroemde Engelsche geleerde *Whitehouse* zijn dagelijks aan boord der beide schepen, ten einde verschillende proeven op dezen onmetelijk langen draad te nemen. Het stelsel van professor *Morse* zal door de telegrafisten gevolgd worden, hoewel op eene verschillende manier en volgens een geheel anderen sleutel. De laatste uitvindingen toch hebben wij aan dr. *Whitehouse* te danken, door wiens ijverige pogingen en onvermoeide studie geen twijfel voor het goede resultaat van den telegraaf bestaat.”

— Te Rio Janeiro is er door onvoorzigtigheid brand ontstaan in het *Ponto d'Area*, en is aan die uitgebreide scheepstimmerwerf aanmerkelijke schade aangebragt. Baron *Mana* heeft aan de kamer der afgevaardigden als hypotheek op die werf een voorschot gevraagd van 1,200,000 fr., om de schade te herstellen, en den arbeid op de werf spoedig te kunnen voortzetten.

TEXEL 8 Aug. Binnengekomen A. R. Falck, kapt. *van Duyvenbooden*, van Banjoewangie; Wilhelmina, kapt. *Klint*, van Suriname.

TEXEL, 10 Aug. Uitgezeild Clara Wilhelmina, kapt. *Zuiderduin*, naar Suriname.

HELLEVOETSLUIS 10 Aug. Uitgezeild Willem de Clercq kapt. *Ouwehand*, naar Soerabaija.

Zeilklaar Marinus Willem, kap. *van Duyn*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 10 *Aug.* 0.85 El; + AP. 7.80. Gev. 4 d.
Keulen, 9 „ 5 v. 7 d. (5 v. 7 d. Rijnl.)
Gev. 1 duim. Rijnl.

De Rijnhoogte te Keulen den 10. Aug. 5 voet 8 duim Rijnlands.

Bij de Red. dezer Courant is voor de dochter van den overleden gepens. plaatsmajoor te Arnhem, (zie *Utr. Courant* van 10 Aug.) bereids ontvangen:

van *G. en H.* een muntbillet No. 359 groot ƒ 10.—
„ *N. N.* eene koepon No. 1103 „ - 1.23^5
„ id. id. „ 6152 „ - 1.23^5

Te zamen ƒ 12,47

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Eerste Kamer van gister waren aan de orde van den dag de beraadslagingen over de volgende wets-ontwerpen:

1. Tot vaststelling der uitgaven wegens verstrekkingen, dienst 1857 (departement van marine). De heer *v. Dam v. Isselt* heeft niet het woord gevraagd, om dit ontwerp te bestrijden, maar alleen om een ernstig woord te zeggen betrekkelijk het departement van marine. De gebeurtenissen in Britsch-Indië zijn eene waarschuwing voor ons Vaderland, en, bij de moeijelijkheid om spoedig van hier versterking naar Indië te zenden, geeft hij den minister van marine in ernstige overweging het korps mariniers uit te breiden en daarop bij de opmaking der volgende begrooting te letten. — De Minister van Marine zal gaarne den belangrijken wenk van den vorigen spreker ter harte nemen, en hij geeft de verzekering, dat het reeds nu bij zijn departement een punt van overweging uitmaakt om het korps mariniers uit te breiden. Dit korps is nog niet kompleet; het is echter in de laatste jaren vrij aanzienlijk toegenomen en men mag verwachten, dat het, in het volgende jaar, kompleet zal zijn. Het is evenwel voor het tegenwoordige de bedoeling niet, om daaraan bij de begrooting voor 1858 uitbreiding te geven, maar men is wel van meening dit bij de begrooting voor 1859 te doen, en dat wel, omdat het op dit oogenblik niets anders dan eene vertooning zou zijn. Hij moet daarbij nog opmerken, dat in de laatste jaren het koloniaal leger vrij aanzienlijk is uitgebreid. — Het ontwerp wordt daarna aangenomen met algemeene (31) stemmen.

2. Tot verhooging der begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1857. Zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

3. Tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1856. De minister van binnenl. zaken verklaart, dat eerst gister bij hem officieel berigt is ontvangen van de benoeming der reeds bekende komm. door de leden der maatschappij van weldadigheid, waarbij inlichtingen worden gevraagd en verzocht de onderhandelingen met de reg. te hervatten. De regering kan in deze zaak dus nog niet de gevraagde inlichtingen geven. — Het ontwerp wordt daarna met algemeene stemmen aangenomen.

4. Tot splitsing der gemeente Bruinisse en tot toevoeging van den geheelen Anna-Jacoba-polder aan de gemeente St. Philipsland. — Na beantwoording door den minister van binnenl. zaken van eenige in het verslag voorkomende opmerkingen, wordt ook dit ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

5. Tot verhooging van Hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1857 (entrepôtinrigting te Rotterdam). — Zonder beraadslaging, met algemeene stemmen aangenomen.

6. Tot aanvulling der bepalingen ten aanzien van den vrijdom van akzijns op den turf en de steenkolen.

Nadat verscheidene sprekers hierover het woord gevoerd hadden, is dit wetsontwerp aangenomen met 18 tegen 13 stemmen.

Tegen: de heeren *de Kempenaer*, *v. Oudermeulen*, *v. Heeckeren v. Wassenaer*, *v. Swinderen*, *v. Aylva v. Pallandt*, *v. Nispen v. Pannerden*, *Cost Jordens*, *Borski*, *v. Wessem*, *Insinger*, *Bosch v. Drakestein*, *v. Weel* en *v. Roijen*

Wegens het vergevorderde uur is de behandeling van het wetsontwerp tot inkoop en amortisatie van nat. schuld, bepaald op morgen.

De kommissie van rapporteurs is gereed met haar verslag over het wets-ontwerp nopens het lager onderwijs. Drukken en ronddeelen en de beraadslaging bepaald op aanst. Woensdag, des morg. ten 11 ure.

Nog is bepaald, dat na den afloop van de beraadslaging over dat ontwerp, in behandeling zal worden genomen het ontwerp tot vervanging van art. 7 der wet op de zeevisscherijen.

De zitting wordt tot morgen gescheiden.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 1 Augustus.

Omtrent de zaak welke op het oogenblik hier ieders aandacht trekt, de kwestie der Donauvorstendommen is nog het volgende bekend geworden: Denzelfden dag dat de heer *de Thouvenel*, niet een *ultimatum*, maar een in krachtige bewoordingen geformuleerden en gemotiveerden eisch tot vernietiging der verkiezingen, der Porte deed geworden, ontvingen de gezanten van Rusland, Pruissen en Sardinië bevel hetzelfde te doen, en dien heer in alles, deze zaak betreffende, te steunen. Dit geschiedde, en maakte op de Porte een alles behalve behagelijken indruk. *Reschid* Pacha begaf zich onmiddelijk naar het paleis, om den Sultan over de zaak te onderhouden, en de ministerraad, die, wegens een godsdienstig feest niet dadelijk kon vergaderen, zou zoodra mogelijk bijeenkomen.

Intusschen blijven de Engelsche en Oostenrijksche gezanten even hard bij de Porte aandringen, om niet toe te geven, en hebben zij, naar men wil, reeds gedreigd hunne betrekkingen met haar af te breken zoo zij dat deed. De positie waarin zij verkeert is dus gewis zeer moeijelijk.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Augustus.

De jongste berigten uit Konstantinopel hebben hier veel verbazing verwekt, en met gespannen verwachting ziet men nadere berigten over hetgeen in Turkije's hoofdstad omgaat te gemoet. Men verwacht echter veel goeds van de bijeenkomst van keizer *Napoleon* met koningin *Victoria*. Het is evenwel zeker, dat men hier niet besloten heeft de tot dus verre in dezen gevolgde politiek te wijzigen.

In Griekenland moet eene hevige gisting onder de bevolking heerschen.

WEENEN, 9 Augustus.

De invoering van het zegelregt voor de dagbladen zal met den 1. Okt. plaats hebben. Het zegelgeld bedraagt slechts $^1/_2$ kreutzer per exemplaar.

Volgens berigten uit Jassy van den 4. dezer, had de Fransche kommissaris, de heer *Talleyrand*, aldaar reeds vroeger tegen de verkiezingen in Moldavië geprotesteerd. De kommissarissen van Pruissen en Sardinien hadden zijn voorbeeld gevolgd.

De *Ost Deutsche Post* drukt in een artikel over de Donauvorstendommen-kwestie de meening uit, dat de krisis niet te Konstantinopel maar te Osborne tot een eind komen en daar welligt beslist worden zal of allengs eene verandering in de Europeesche verbonden zal plaats vinden.

HAMBURG, 8 Augustus.

De grootvorstin *Konstantijn* heeft zich heden avond, te Kiel, met hare 3 kinderen en een talrijk gevolg, op 2 Russiesche stoomschepen naar Petersburg ingescheept.

De Pruissiesche *Zeit* bevestigt heden het berigt van het afbreken der staatkundige betrekkingen met Turkije.

Pruissen, zegt zij, heeft nog geene partij gekozen voor de vereeniging of scheiding der vorstendommen; het zal die organisatie voorstaan welke het meest strookt met de maatschappelijke orde, den kiem bevat eener goede ontwikkeling, en gegrond is op de wenschen der bevolking. De Divan nu moet volgens het Parijsche vredesverdrag de volmaaktste vertegenwoordiging zijn van de belangen van alle klassen des volks, en dit ten gevolge van het drijven van het bestuur niet het geval zijnde, en dewijl de Porte, op aandrang van Engeland en Oostenrijk, niet gezind is, om de verkiezingen nietig te verklaren, moest de afbreking der diplomatische betrekkingen van de vier overige mogendheden met de Porte daarvan het natuurlijke gevolg zijn. — Op het beweren der *Ostdeutsche-Post*, dat de 4 mogendheden de Porte tot eene vernedering dringen, antwoordt de *Zeit*, dat de zending van den prins *van Leiningen*, in 1853, nopens de zaak van Montenegro, tot gevolg had, dat de Porte, op de vordering van Oostenrijk toegaf, zonder dat zulks als eene vernedering is beschouwd geworden. De Porte zou zich dus gewis nu niet vernederen door haar eens gegeven woord na te komen. Pruissens belangen in de kwestie, besluit dit blad, stemmen overeen met die des vredes, en die vrede kan niet verzekerd worden, dan door de naauwgezette naleving van het eens gegeven woord en der bepalingen van de verdragen.

ENGELAND.

LONDEN, 9 Augustus.

Sedert de verwikkelingen in Indië ontstaan heeft de handel hier groote verliezen geleden. Er zijn dan ook verscheidene zeer achtingwaardige huizen gefailleerd, zoodat ook het binnenlandsch vertier er door lijdt. Waar men vooral den druk voelt, die den handel bezwaart, het is op de spoorwegen, waar het verminderd goederenvervoer de ontvangsten zeer verlaagt. De goed gevestigde banken alleen zijn bloeijend en leveren groot voordeel. Dit geeft geen genoegzaam tegenwigt aan 't geen de handel in 't algemeen lijdt door de wijze waarop men haar eene te groote en onberedeneerde uitbreiding heeft willen geven en daardoor de markten heeft overvoerd, terwijl thans de staat van zaken in Indië en China den toestand nog verergert.

De keizer en de keizerin der Franschen, door de koningin en den prins gemaal vergezeld, maakten eergister een zeetogtje, en legden een bezoek op het kasteel van Carisbrooke af.

Na afloop van dat watertogtje, hetwelk aan boord der stoomboot Royal Victoria and Albert geschiedde, en ruim twee uren duurde, werd te Osborne een groote maaltijd gehouden. De hertog van Cambridge, lord *Palmerston* en lord *Clarendon* waren des morgens van Londen aldaar aangekomen.

Omtrent het verblijf des keizers en der keizerin bevat de *Times* een artikel, waarin breedvoerig wordt betoogd, dat de toegangen tot Osborne overal behoorlijk door de politie zijn bezet. Zoowel de Britsche als de Fransche politie-agenten zijn er in werking, om alle gevaar te vermijden. Geen verblijf is trouwens zoo geschikt als Osborne, om in stilte gasten te ontvangen. Men weet, dat grootvorst *Konstantijn* zoo in stilte er bezoek bragt, dat velen beweerden, dat hij er bepaald in 't geheel niet geweest was. Het bezoek des keizers is geheel van privaten aard, al zullen natuurlijk de politieke aangelegenheden te Osborne besproken en voor een deel hare beslissing erlangen. In 't openbaar zullen de hooge gasten zich niet vertoonen.

De *M. Post* bevatte gister twee artikelen over de Oostersche zaken; het eene, eene soort van officiële mededeeling, is nog al rustig, ofschoon daarin wordt gezegd, dat de verkiezingen in Moldavië die de vereeniging der Donauvorstendommen onmogelijk maken, evenzeer aan Engeland en Oostenrijk als aan de Porte voldaan hebben, als de 4 protesterende magten er over verstoord zijn. Omdat beide partijen geheel tegenovergestelde wenschen koesteren, is dit zeer begrijpelijk. Maar geeft dit regt, de zaken zoo hoog op te nemen, vraagt de *M. P.*, en vooral is het juist, thans naar een doel te streven, waarvoor Engeland pas 1000 millioen gulden heeft uitgegeven, om het af te wenden, namelijk de heerschappij van Rusland over Turkije. Want Rusland beoogt alleen de vereeniging der Donauvorstendommen, omdat die de kracht der Porte verbreekt en door het vormen van een krachtigen Griekschen staat den weg openstelt voor Rusland, om te Konstantinopel den meester te spelen. Ten slotte blijft het de hoop koesteren, dat Frankrijk zijne ware belangen zal inzien en de zaak tot eene goede regeling zal gebragt worden.

In een tweede, eigen artikel van den *M. Post* is dat blad nog heftiger, en vaart nog al uit tegen de kuiperijen van Rusland, dat alleen de schuld draagt van wat er thans te Konstantinopel is geschied. De verkiezingen hebben in Moldavië plaats gehad, en omdat die zijn uitgevallen naar den zin der regering, dat is der Porte, en niet naar dien der 4 protesterende magten, moeten ze vernietigd worden. Die verkiezingen zijn echter niet meer onwettig, dan die in Frankrijk de zegepraal aan de regering hebben gegeven. Rusland begeert de vereeniging der Donauvorstendommen in zijn belang en drijft die door; maar het is te hopen, dat keizer *Napoleon* beter dan zijn gezant den waren stand der zaken zal begrijpen, en dat, terwijl Engeland niet weifelt, dus de heer *Thouvenel* worde teruggeroepen.

Ook in het Lagerhuis is het adres der koningin van Oude ingebragt.

Generaal majoor *Windham*, de held van den Redan, gaat ook naar Indië.

Bij Ashton Under Tyne heeft in een steenkolenmijn eene ontploffing plaats gehad. Twee dagen daarna had men reeds 31 lijken opgedolven.

Uit Oporto verneemt men, dat in de zaak der valsche munters verscheidene Portugesche geestelijken, en zelfs aanzienlijke prelaten, gewikkeld zijn. De Braziliaansche gezant beklaagde zich, dat er in Portugal valsche munt en valsch Braziliaansch muntpapier werd gemaakt. Men ontdekte toen het komplot. In de kerk van St. Vincent, die met troepen omsingeld werd, werd dien ten gevolge een priester gearresteerd, hetwelk niet weinig opschudding verwekte. In Poraga werden 7 valsche munters, waaronder een priester, gevat. Eenige geestelijken hebben zich met de vlugt gered. Er werd onder anderen ook veel Engelsch goud geld gemaakt, dat in Portugal in omloop is.

LONDEN, 9 Augustus.

De *Observer* deelt heden mede, dat nog 4 batt. infanterie, 2 reg. kavallerie en 2 korpsen artillerie naar Indië zullen worden gezonden, en dat in Engeland 30,000 man militie-troepen worden opgeroepen.

Het ministerieel diner, dat vóór de sluiting der werkzaamheden van de zitting gewoonlijk plaats heeft, is op den 15 Aug. bepaald. Het Parlement zal waarschijnlijk den 22 Aug. door de koningin in persoon worden gesloten.

LONDEN, Maandag 10 Augustus.

De heer *Bright* is zonder oppositie te Birmingham gekozen.

De Koningin der Nederlanden bezocht den 5. dezer te Glasgow de tentoonstelling van de hooglandsche vereeniging, de hoofdkerk, woonde de spelen van het kollegie bij, nam de beurs in oogenschouw, doch werd door vermoeijenis belet, om na het dejeuner het park in het Westeinde te bezoeken. Later op den dag bezocht H. M. Hamilton-paleis, waar den 9. een groot bal ter harer eere zou gegeven worden.

Uit Liverpool schrijft men van den 10 Augustus: Met de Amerika zijn tijdingen ontvangen uit New-York, loopende tot 30 Julij. De geschillen tusschen Spanje en Mexiko zijn uit den weg geruimd en de maritime demonstratie van Spanje voor Vera Cruz is opgegeven. De opstand in Kansas is onderdrukt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Augustus.

Gedurende de afwezigheid des keizers heeft prins *Jerôme* den ministerraad gepresideerd.

De *Constit.* bevat een artikel over de Donaukwestie. Alleen het geheel in strijd handelen met de bepalingen van het Parijzer verdrag, en de later bij den firman vastgestelde voorwaarden, heeft den tegenwoordigen moeijelijken toestand doen ontstaan. In Wallachije heeft men zich zooveel mogelijk beijverd de verkiezingen rigtig te doen plaats hebben, maar in Moldavië hebben partijdigheid, geweld, kuiperij en vervalsching voorgezeten; de verkiezingen aldaar zijn op schandelijke wijze verminkt, daartegen moest geprotesteerd worden. En als er sprake is van eene vergelijking met prins *Menschikoff*, dan schijnt die beter te passen op lord *Redcliffe* dan op den heer *de Thouvenel*.

Volgens het *J. des Déb.* hebben de 4 magten alleen geëischt, dat de verkiezingen door de Europesche kommissie te Bucharest zouden worden onderzocht; dit was het minste wat men kon doen. Daartegen stelde men voor den Kaïmakan persoonlijk inlichtingen te doen geven, dat is de man, die men beschuldigde, zou de zaken in 't ware licht moeten plaatsen. Dat was belagchelijk; verder niets kunnende verkrijgen, moesten de 4 gezanten wel tot het uiterste overgaan. Is dat het loon voor het bloed door Frankrijk voor de zaak des Sultans vergoten? Wie kon zulk eene achterstelling hebben verwacht, na de roemvolle dagen van Alma, Inkerman, den Malakoff en de bemagtiging van Sebastopol!

Opmerkelijk zijn intusschen de uittreksels van brieven, die de *Etoile du Danube*, een dagblad te Brussel uitkomende en de belangen der Donauvorstendommen voorstaande, mededeelt; het zijn brieven van hooge beambten, alle familiebetrekkingen van prins *Vogorides*, waarin ten stelligste wordt gezegd, dat alle middelen moeten aangewend worden, ook al ware het door het gebruiken van slecht befaamde maar handige personen, om de zaak der vereeniging te bestrijden, waarbij men kan rekenen op de ondersteuning van Engeland en Oostenrijk, terwijl men zich niet moest storen aan de protesten van de overige gezanten. Die brieven zijn zeer komprommiterend.

De heer *Em. de Girardin* heeft in een krachtigen brief geantwoord op het gerucht, dat hij in een komplot zou zijn gemengd. Hij heeft nooit aan zulke dingen gedacht; alle regeringen, die eenmaal regtens bestaan, eerbiedigt hij, en even als hij de republiek heeft erkend, toen zij er eenmaal was, heeft hij thans vrede met het keizerrijk; hij vergeet niet, dat zoowel de eed aan de Bourbons en die aan de Orleans, als die aan de republiek door zoovelen is geschonden. Hij wil alleen met de eeuw zamenzweren, die met zijne spoorwegen en telegrafen de zegepraal der beschaving verzekert, waaraan de meest despotische regeringen, door het bevorderen daarvan, zoo onwillekeurig medewerken.

De hoofdkerk te Amiens is ten deele verbrand; de schade is *f* 160,000 fr.

Bij het afsluiten der stads-rekening over 1856 door den gemeenteraad, bleek het, dat de gezamentlijke inkomsten de hoogte van 72,109,652 fr. bereikten. Eene vergelijking met de akzijnsen van het eerste halfjaar van 1856 met het eerste halfjaar van 1857 toont eene voortgaande vermeerdering, zoodat men de opbrengst voor 1858 op 46 millioen fr. kan begrooten. De beurs-entrées hadden den 30. Junij bereikt 681,073 fr., waarvan 355,875 fr. aan abbonnementen en 335,108 fr. aan dagelijksche ontvangsten. De honden-belasting had in 1856 de aanzienlijke som van 413,810 fr. bereikt. 113,000 fr. meer dan de begrooting was. Daar het getal honden echter jaarlijks afneemt, werd voor 1858 deze opbrengst slechts ten bedrage van 300,000 fr. in de begrooting opgenomen.

Eergisteren had het volgende zeldzaam geval in de Morgue plaats. Tegen den middag ging een welgekleed heer langs de brug St. Michel, en op eens hoorde men hem roepen: „*O mijn God!*" Men zag hem wankelen, vallen en onbeweeglijk blijven liggen. De voorbijgangers beurden hem op, en bragten hem in den winkel van den heer *Alex. Dumas*, den likeur-stooker. Men trachtte hem in het leven terug te brengen, doch hij gaf geen teeken van leven meer. Een geneesheer, die onder de voorbijgangers was, voelde zijn pols, en zeide bij het heengaan: „*Hij is aan eene beroerte overleden!*" Het lijk werd nu naar de Morgue gebragt. Men onderzocht hem op nieuw; hij was en bleef koud en alles deed gelooven, dat hij aan eene hersenontsteking was overleden. Men onderzocht zijne zakken, om zijnen naam uit papieren of brieven te ontdekken, doch vond er geene. Hij werd daarop in eene zaal voor de voorbijgangers ter herkenning tentoongesteld. Na eenigen tijd, zeide een voorbijganger: „Zie, mij dunkt, dat dit lijk een oog beweegt!" En inderdaad, men zag het regter oog op en weder digt slaan. Het linker oog volgde, en de man opende de beide oogen. De bedienden kwamen bij hem, bewogen zijne armen, bragten hem in eene andere kamer, en het leven keerde terug. Na eenige uren reed de man in een rijtuig naar zijne woning terug.

MARSEILLE, Maandag 10 Augustus.

Tijdingen uit Genua van den 10. Aug. behelzen dat in het bagno van die stad een nieuw komplot is ontdekt. De galei-boeven hadden een plan gemaakt, om de wachters te dooden en te ontvlugten. Een hunner poogde 2 officieren te vermoorden. In het bagno bleef de gisting voortduren, ofschoon reeds 2 misdadigers waren ter dood gebragt.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 Augustus.

De grootvorstin *Maria* van Rusland komt overmorgen met talrijk gevolg de baden te Ostende gebruiken.

Bij Doornik is een advokaat, lid van de prov. Staten, bij het baden verdronken.

Dezer dage werd een heer, met eene dame wandelende, op straat van zijn horologie beroofd, door eene vrouw, met een kind op den arm die zeide, dat zij aldus zou zorgen, dat het kind althans niet van gebrek omkwam. De heer liep de vrouw na, om het ontvreemde terug te eischen, en toen zij dit weigerde, riep hij getuigen op, om de zaak aan te geven; maar evenmin als iemand hem had willen helpen, het horologie der vrouw te ontnemen, evenmin was er ook iemand, die den vader in deze zaak zelfs als getuige wilde bijstaan.

ADVERTENTIËN.

⁂ Getrouwd:
G. W. SMITS,
en
M. C. E. MüLLER.
Wezel, 8 Augustus 1857.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, MARIA KNOPS, geliefde Echtgenoot van D. C. L. NEELMEIJER.
Het Loo, bij Apeldoorn, 5 Aug. 1857. Hoofdonderwijzer aan de School van Z. M. Koning *Willem III.*

⁂ Voor de bewijzen van deelneming bij het overlijden van Mej. HESTER PETRONELLA SMITH ondervonden, betuigt de familie haren hartelijken dank.

⁂ Voor de vele bewijzen van deelneming, ons bij het overlijden van onzen waardigen Vader en Behuwdvader, zoo te Utrecht als elders bewezen, betuigen wij bij dezen onzen opregten dank.
Doorn, 8. Aug. 1857.
C. M. FRANCKEN.
W. FRANCKEN,
H. C. VOORHOEVE.

⁂ Bij deze betuig ik mijnen dank voor de bewijzen van belangstelling, betoond bij de ziekte en het overlijden van mijn Echtgenoot, J. VAN DEN ANDEL, ook namens mijne kinderen en behuwdkinderen. Wed. J. VAN DEN ANDEL,
Vreeland, 9 Aug. 1857. VAN Os.

⁂ **Groot Militair Harmonie-Concert** op DONDERDAG den 13. Augustus, 5 uur, op **ZELDZAAM**.
C. VAN ECK.

TENTOONSTELLING
van voor Nederland belangrijke OUDHEDEN en MERKWAARDIGHEDEN, te Utrecht.

⁂ De terugzending der ingezonden voorwerpen wordt vervolgd.

Grove Meubelen, Schilderijen en zware voorwerpen kunnen des verkiezende den 12. Augustus afgehaald worden; — terwijl HH. Inzenders, die na dien tijd hunne voorwerpen niet terug bekomen hebben, worden verzocht, zich den 13 en 14 Augustus te vervoegen aan het Gebouw v. Kunsten en Wetenschappen, van 's morgens 10 tot 's namiddags 3 uur.

Utrecht, 10 Augustus 1857.
Namens de Commissie voor gen. Tentoonstelling,
De Directeur,
J. C. VAN EELDE.

METALEN KRUIS.

⁂ **Vergadering** der *Utrechtsche Afdeeling* op Maandag 17 Augustus te *Driebergen*, des namiddags ten ½ 5 ure. Tot welk einde een extra Trein van Utrecht naar Driebergen zal vertrekken des namiddags ten 4 ure *precies*, waarmede de Leden gratis zullen worden vervoerd; des avonds om 10 ure zal deze extra Trein van Driebergen naar Utrecht terug keeren.

Het Bestuur der Afd.,
Graaf NAHUYS, *President.*
A. G. J. TAETS VAN AMERONGEN, *Secr.*

⁂ Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan nu wijlen Z. MARKESTEIN, gewoond hebbende en overleden in de gemeente Snelrewaard, worden verzocht daarvan vóór den 31. dezer maand Augustus, opgave of betaling te doen bij den executeur, den Heer G. VAN DAM, te Linschoten.

⁂ De Ondergeteekenden berigten, dat de deelneming in de *Maatschappij tot verveening en ontginning van Woeste Gronden* in Noord-Braband en Limburg, onder den naam van **Helenaveen,** ten hunnen Kantore is opengesteld tot 15 September, en verklaren zich bereid den belangstellenden inlichtingen te geven.
CHRISTIAAN OORTMAN EN ZOON,
Agenten.

TE HUUR:

⁂ Een BOVENHUIS met TUIN, op een vrolijken en fatsoenlijken stand. Te bevragen franco onder lett. B. Bureau dezer Courant.

⁂ Wordt **te Huur** gevraagd tegen primo September, voor eene fatsoenlijke Jufvrouw van de P. G., eene BENEDEN VOORKAMER met Alkoof of Slaapkamer, ter uitoefening van eene zeer nette Affaire. Adres met opgave van prijs bij den Boekh. J. HERFKENS, St. Janskerkhof, Utrecht.

Bij wien tevens kan geplaatst worden een LEERLING, ter opleiding in de Boekbinderij.

TE HUUR OF TE KOOP:

⁂ in eene der voorsteden dezer stad: Een net HUIS, van vele gemakken voorzien, met een *Tuintje*. Te bevragen met franco brieven lett. A. Bureau dezer Courant.

⁂ Een Heer vraagt tegen Oct. of Nov. a.s., bij fatsoenlijke burgerlieden, in of om de stad Utrecht: Een net GEMEUBILEERDE KAMER met annexe Slaapkamer en den Middagkost. Opgaaf van gelegenheid en prijs per maand, gelieve men franco onder lett. A. in te zenden bij den Boekhandelaar A. J. VAN HUFFEL, Lange St. Jansstraat.

⁂ Voor *Zestig guldens te Koop* eene zeer soliede zes octaafs Engelsche PIANO met een pedaal, uitmuntend van toon, in eene extra fraaije kast, goed onderhouden, en zonder eenig gebrek. Franco te bevragen bij *W. van Leeuwen*, Loefballenmakersstraat, 5e Huis van de Neude.

PIANO'S.

⁂ Nieuwe Fransche opstaande PIANO's van Palysanderhout, en van zeven octaaf, worden voor driehonderd en vijftien gulden met guarantie verkocht, in het Piano-Magazijn van H. RAHR. In hetzelve is ook voorhanden eene groote collectie gebruikte PIANO's, voor geringe prijzen.

Instituut te Jutphaas.

⁂ Ondergeteekende, zich van Montfoort naar Jutphaas verplaatst hebbende, neemt de vrijheid zijn Instituut aan Ouders en Voogden aan te bevelen. De ruime woning, gezonde ligging en gemakkelijke kommunicatie met het naburige Utrecht, alsmede het geringe getal leerlingen, waartoe hij zich wenscht te bepalen, doen hem zich vleijen, dat hij dat vertrouwen zal blijven genieten, dat hem op zijne vorige standplaats mogt ten deel vallen. H. VAN DEN BERG,
Jutphaas, 17 Julij 1857. Instituteur.

Burgemeester en Wethouders van Jutphaas vestigen volgaarne de aandacht van belanghebbenden op bovengenoemde Inrigting van opvoeding en onderwijs, onder het bestuur van den Heer *H. van den Berg*.

Jutphaas, 23 Julij 1857.
Burgemeester en Wethouders voornd.,
J. L. H. ROIJEN, Burgemr.
C. LAGERWEIJ, Secretaris.

Prospectussen van bovengenoemd Instituut zijn te Utrecht verkrijgbaar bij de Boekhandelaren NOLET en ZOON.

Nieuwe Haring Berigt.

⁂ A. VAN BROEKHUIJZEN in de Lijnmarkt te Utrecht, berigt door deze zijnen geëerden begunstigers, dat heden door eene ruimere en geregelder aankomst der Haringschepen, hij in staat is gesteld, om als vroeger dagelijks te kunnen leveren: FIJNE GROENE HARING, die vet en niet zout is, van zulk soort als dit jaar nog zeldzaam is aangebragt, tegen den prijs van 12½ en 15 cents per stuk, bijzonder geschikt ter verzending.

Verder te bekomen, vette GEROOKTE ZALM, opregte Bergsche ANCHOVISCH, alle soorten van MINERALE WATEREN, echt BITTERWATER, en fijne ENGELSCHE BIEREN.

NIEUWE HARING BERIGT.

⁂ P. VAN DEN BOSCH naast het Stadhuis, berigt op heden ontvangen te hebben eene partij Extra Vette Nieuwe **HARING**, à 15 centen het stuk; alsmede Bergsche **ANCHOVISCH**, enz.

⁂ DE PILLEN VAN HOLLOWAY, een onwaardeerbaar geneesmiddel voor *waterzucht.* Mejufvrouw W...... H.., te Assen oud 45 jaren, was sedert eenigen tijd zeer ongesteld, en er vertoonden zich alle kenteekenen van waterzucht. Haar echtgenoot verontrustte zich deswegen zeer en daar de ziekte zeer toenam, twijfelde hij sterk aan hare genezing. Daar alle aangewende middelen zonder gevolg bleven gaf haar de heer *Huntley* eindelijk de pillen van *Holloway*. Na drie weken tijds verbeterde toen haar toestand zeer, en ruim eene maand later was zij geheel hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à ƒ 0,80, ƒ 1,85, ƒ 3,00, ƒ 6,75, ƒ 13,50, ƒ 20,50. Potjes Zalf à ƒ 0,80, ƒ 1,85, ƒ 3,00, ƒ 13,85, ƒ 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

A. GRIJSEELS & Co.
bij het Stadhuis,

⁂ hebben voorhanden nieuwe Fransche en Duitsche *Passerdozen*, *Verw- en Teekendozen*, *Teekenbehoeften* in alle soorten, uitmuntende *stalen Pennen*, *Alizarin Inkt*, zeer voordeelige *Laksoorten*, *Cachets* met twee verschillende letters direct gereed, en voorts alles wat in Schrijfbehoeften voorkomt.

MEN VRAAGT een **Loopjongen.**

Marktberigten.

Utrecht, 8 Aug. *Winter Tarwe* van ƒ 11,25 tot ƒ 14,50. *Winter Rogge* van ƒ 7,00 tot ƒ 7,50. *Zomer Garst* van ƒ 6,50 tot ƒ 7,00. *Zand Boekweit* van ƒ 8,25 tot ƒ 8,75. *Zware Haver* van ƒ 4,70 tot ƒ 5,30. *Ligte Haver* van ƒ 3,80 tot ƒ 4,40. *Duiven Boonen* van 8,25 tot 8,75. *Paarden Boonen* van ƒ 8,00 tot ƒ 8,25. *Hooi* van ƒ 14,50 tot ƒ 24,00 de 500 N. pond. *Peren* van ƒ 2,50 tot ƒ 4,00. het mud. *Appelen* van ƒ 2,50 tot ƒ 3.50 het mud. *Boter* (*gras*) van ƒ 1,18 tot ƒ 1,38; *Idem* (*wei*) van ƒ 1,04 tot ƒ 1,06. het pond. *Hoendereijeren* van ƒ 2,00 tot ƒ 2,75 de 100 stuks. (*nieuwe*) *Aardappelen* van ƒ 1,65 tot ƒ 2,15 het mud.

Ter markt waren aangebragt: 527 mudden Tarwe, 233 m. Rogge, 234 m. Boekweit, 126 m. Haver, 44 m. Duiven en PaardenBoonen, 1560 m. Aardappelen, 1450 ponden Boter.

Aan de graanmarkt was de handel lusteloos en de prijzen iets lager als vorigen marktdag.

Amsterdam, 10 Aug. Tarwe bij kleinigheden, traag van de hand gaande; 164/2 ℔ Geld. ƒ 390; 129 ℔ b. Pools. ƒ 380; 156/2 ℔ Ris ƒ 365; 127 ℔ b. Pools. ƒ 380; 133 ℔ Kubanka ƒ 325, ƒ 330. — Rogge iets lager verkocht; 122 ℔ Brab. ƒ 218, ƒ 220; 117, 119, 120 ℔ Petersb. ƒ 201, ƒ 107, ƒ 210. — Inl. Boekweit ƒ 6 lager, buitenl. zonder omgang; 120 ℔ Amersf. ƒ 267.

Rotterdam, 10 Aug. Granen. enz. Tarwe: Jar. Z. Vl. en Overm. vond tot 75 c. lager trage koopers; goede en puike ƒ 10.50 a ƒ 11.25, van het nieuwe gewas waren eenige partijtjes ter markt, die van ƒ 10 tot ƒ 11.75 verkocht werden; Roode mede lager, 160, 162 ℔ Jar. Hoogl. Kleefs. ƒ 400, ƒ 410, ƒ 415, 161 ℔ Nieuwe dito ƒ 390; 163, 166, 167 ℔ dito Bovenl. Ris ƒ 390, ƒ 400, ƒ 415. Van de in veiling gebragte 162 ℔ Petersb. Cub. werd eene kav. verkocht tot ƒ 374. Rogge: Jar. Overm., Z. en Vl. 30 c. lager ƒ 5.50 a ƒ 4.70; Nieuwe dito ƒ 6.25 a ƒ 7; voorts 147, 150 ℔ Belg. ƒ 208, ƒ 215. Gerst: N. Zeeuws. Vl. en Overm. Winter 20 c. hooger ƒ 6 a ƒ 7; dito Zomer ƒ 6.20; voorts 127 ℔ Windau ƒ 242. Haver: Zeeuws. en Inl. Korte ƒ 4.60 a ƒ 5.50, dito Lange ƒ 3.60 a ƒ 4.80. Boekweit op 140 ℔: N. Brab. ƒ 258, ƒ 260 ƒ 265, Megch. ƒ 263, O. Vr. Veen ƒ 240.

Schiedam, 7 Aug. Granen. Verkocht: Rogge, 140 ℔ Reval ƒ 240 6/w.,

Moutwijn per Ned. vat zonder fust ƒ 20,50. Jenever id. ƒ 26,00; Amsterd. proef ƒ 27,25 zonder de belasting. Spoeling ƒ 1,30 per ketel

---

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Aug	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerking.*
			N. ℔						
9	2	z.	2.0	759.36	70.9	— 0.4	0.65	0	Bewolkt.
	10	nw.	0.0	61.04	60.3	— 1.4	0.90	0	Ligt bewolkt.
10	8	nnw.	0.0	62.45	67.8	+ 1.6	0.81	0	Helder.
	2	n.	3.5	63.01	74.3	+ 3.4	0.64	0	Ligt bewolkt.
	10	nnw.	0.0	64.25	63.9	+ 2.5	0.95	0	Helder.
11	8	nnw.	0.5	64.76	70.0	+ 4.3	0.79	0	Ligt bewolkt.

AMSTERDAM 10 Augustus 1857.

Fonds					
NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{5}{16}$	$63\frac{3}{8}$	
dito dito	3	„	$76\frac{1}{2}$		
dito dito	4	„	$96\frac{3}{4}$	$96\frac{7}{8}$	$96\frac{13}{16}$
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$	„	96		
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$	„	$156\frac{1}{2}$	$156\frac{3}{4}$	$156\frac{3}{4}$
Oost-Indische Leening	4	„	$95\frac{9}{16}$	$95\frac{5}{8}$	$95\frac{5}{8}$
BELGIE.					
Certifik. Adm. B. bk.	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$52\frac{3}{8}$		
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$52\frac{3}{4}$		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{2}$	pCt.	$25\frac{1}{16}$	$25\frac{1}{8}$	$25\frac{1}{16}$
Oblig.	3	„	$42\frac{15}{16}$	43	
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$37\frac{9}{16}$	$37\frac{5}{8}$	
Bewijzen Koepons . . .			$5\frac{5}{8}$		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$45\frac{7}{8}$	$45\frac{15}{16}$	$45\frac{15}{16}$
dito 1856.	3	„	$45\frac{1}{4}$	$44\frac{3}{8}$	$45\frac{5}{16}$
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$105\frac{3}{8}$		
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$103\frac{3}{4}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	$95\frac{1}{2}$		
Certifikaten 1840. . .	4	„	88		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	„	$87\frac{7}{8}$		
dito 5e Serie	5	„	$101\frac{1}{8}$	$101\frac{3}{16}$	$101\frac{3}{16}$
dito 1855 6e Serie. .	5	„	$101\frac{15}{16}$	$102\frac{1}{8}$	$101\frac{15}{16}$
Inschr. in Assign. . .	6	„	$66\frac{1}{2}$		
Cert. van Assign. . .	6	„	67	$67\frac{1}{4}$	67
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			156		
Obligatien.	4	pCt.	81		
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	5	pCt.	$77\frac{3}{4}$		
Oblig. Metaliek . . .	5	„	$75\frac{7}{16}$	$75\frac{1}{2}$	$75\frac{7}{16}$
Oblig. Rente Am. . .	5	„	$87\frac{1}{8}$	$87\frac{1}{4}$	$87\frac{3}{16}$
dito dito Nat. 1854.	5	„	$77\frac{7}{16}$	$77\frac{1}{2}$	$77\frac{1}{2}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$39\frac{3}{8}$	$39\frac{1}{4}$	$39\frac{3}{16}$
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855 onbep.			14	$14\frac{3}{8}$	
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4\frac{1}{2}$	„	$31\frac{1}{4}$		
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$	„	$21\frac{7}{16}$	$21\frac{1}{2}$	
Mexiko. Obl.	3	„	$21\frac{11}{16}$		
N.-Am. Illin. Spw. Aand.			119		
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{3}{4}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

[illegible]voegsel bij No. 189 van de [illegible]htsche Prov. en Stads-Courant.

Prov[illegible]ale Staten van Utrecht.

[illegible] en slot van de Zitting van 20 Julij.

[illegible] orde is het verslag der komm. betreffende het [illegible] van gemeentebesuur van Ysselsteiu.

[illegible] heer *Bastert* heeft tegen dit verzoek dezelfde bezwaren als ten vorigen jare. Als gelden worden verlangd voor het lager onderwijs, zal hij die gaarne toestemmen, maar hier geldt het eene bijzondere school, — een lokaal belang. Spr. kent eene inrigting van denzelfden aard, geheel als onderneming ontstaan, en die zeer in bloei is, en nu komt het hem voor dat als voor zoodanige inrigting te Ysselstein eenige kans is van te bestaan en voordeelen af te werpen zij ook daar komen zal. Maar Spr. heeft nog eene bedenking, nl. dat Ysselstein eigenlijk niet gelijk men voorgeeft, *f* 2800 voor die inrigting geeft, want het traktement der onderwijzeres is naar hetgeen Spr. vernomen heeft met *f* 100, verminderd en kapitaliseert men die som dan komt men tot een bedrag van *f* 2000. Ook zou men, zegt Spr., een gevaarlijk antecedent stellen, door die subsidie toe te staan Spr. is tegen het voorstel der komm. Ten vorigen jare werd nog gesproken van een kweekschool voor jeugdige onderwijzeressen; daarvan heeft Spr. thans niets vernomen.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat de komm. na rijpe overweging tot haar advies gekomen is, vooral, omdat Ysselstein zeer beperkt in zijne middelen is, en groote opofferingen voor het onderwijs gedaan heeft. Nu heeft die gemeente in de eerste plaats gezorgd voor het lager onderwijs en juist daardoor de voor het onderwijs beschikbare som uitgeput, zoodat de school voor het meer gevorderd onderwijs in een moeijelijken toestand gekomen is. Die school heeft een ramp gehad en men heeft zich groote opofferingen getroost om haar in een beteren toestand te brengen, waardoor er alle uitzigt is dat zij meer zal bloeijen. In den gegeven toestand hangt voor de stad van de subsidie veel af, het rijk wil *f* 1200 geven, de stad geeft op nieuw *f* 1200, doch een gedeelte verlangt men dat de prov. geve; besluit de Verg. daar niet toe, dan geeft het rijk ook geene subsidie. Dat alles kan, naar het oordeel der kommissie, doen besluiten, deze geringe subsidie voor eene zaak van zooveel gewigt te verleenen.

De heer *Lagerwey* zegt, dat men ten eerste door de subsidie een antecedent stelt, en ten tweede dat de uitgaven voor het lager onderwijs ten gevolge der nieuwe wet eerstdaags reeds groot genoeg zullen worden.

De heer *Ackersdijck* merkt op, dat men juist nu niet voor het stellen van een antecedent behoeft te vreezen, wijl er een nieuwe toestand zal geboren worden.

De *Voorz.* zegt dat de school niet geheel gelijk staat met wat men gewoonlijk eene lagere school noemt, doch dat zij geenszins eene bijzondere school is. Zij wordt niet door den onderwijzer zelven bekostigd; zij wordt gehouden door de gemeente en de onderwijzer geniet een inkomen uit de gemeentekas en dat geeft haar het karakter eener openbare school. Buitendien mag niet worden voorbijgezien, dat Ysselstein sedert jaren in het bezit is geweest van die school, die door zeer bijzondere omstandigheden op dit oogenblik in zeker verval verkeert, waaruit de stad niet bij magte is haar op te heffen. Spr. vestigt er voorts nog de aandacht op, dat het rijk *f* 1200 geeft en het dus zeker bij de regering, ook voor de toekomst, een onaangenamen indruk zou maken, als de Staten niets wilden geven voor eene instelling, waarvoor het rijk eene aanzienlijke bijdrage levert.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat Ysselstein zich voor het lokaal eene opoffering van *f* 3600 getroost. De heer *Bastert* heeft gesproken van vermindering van het traktement der onderwijzeres, en dat met deze vermindering het kapitaal, dat opgenomen is, kan worden afgelost. — Spr. moet er op wijzen, dat Ysselstein voor de opbrengst der gesloten leening het lager onderwijs verbeterd heeft, zoo zelfs, dat men voor de jaarlijksche bijdrage waarmede men de bezoldiging der onderwijzeres heeft verminderd, het eigenlijke lager onderwijs heeft opgeheven, door het bezoldigen van eenen tweeden ondermeester en men in het geheele rijk geene stad zal vinden zoo klein en met zoo beperkte middelen, die zooveel voor het onderwijs doet. Spr. meent ook, dat het niet te betwijfelen is, of de school zal worden eene kweekschool voor onderwijzeressen.

De heer *Strick v. L.* zegt, dat de noodzakelijkheid waarin Ysselstein zich bevindt om eene subsidie te vragen, alleen ligt in de onmogelijkheid om zelf in de zaak geheel te voorzien, na hetgeen het reeds voor het onderwijs gedaan heeft, bij de geringe middelen en den geldelijken last die op de inwoners drukt en zoo groot is, dat op eene bevolking van 3000 zielen een hoofdelijke omslag van *f* 6700 geheveu wordt, welke door nagenoeg 300 inwoners wordt gedragen. Wat de traktementsvermindering betreft, zegt Spr., dat de raad van Ysselstein reeds besloten heeft, dat als de gevraagde som voor de prov. wordt verleend, die *f* 100 weer aan het traktement zullen worden toegevoegd. De bloei der school, zegt Spr., is eene levenskwestie voor Ysselstein.

De heer *Bastert* zegt, dat zijne bezwaren nog niet in allen deele zijn weggenomen. Spr. kent eene soortgelijke inrigting waar van alleen de kosten van het gebouw *f* 8000 à *f* 10000 bedragen en de onderwijzer was aangesteld zonder toelage der gemeente; hier echter zal het bestuur verstrekken het gebouw en jaarlijks eene subsidie van eenige honderde guldens geven, hetgeen bewijst dat er niet veel uitzigt moet zijn dat de zaak eene bloeijende zaak zal zijn. Dat het eene levenskwestie voor Ysselstein is bewijst ook dat het meer is eene zaak van plaatselijk belang, en Spr. volhardt dus bij zijn gevoelen.

Het advies der komm. wordt alsnu met 14 tegen 13 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de HH. *v. Veersen*, *Cordes*, *Bastert*, *Harmsen*, *Wijers*, *Vos*, *Hartjens*, *Lagerwey*, *de Beaufort*, *de Louter*, *H. Verloren*, *v. Bel* en *Schas*.

Aan de orde is het verslag der komm. betrekkelijk het verzoek van kommissarissen van den weg van Soestdijk naar de Bildt.

De heer *Laan* het woord gevraagd hebbende, zegt dit gedaan te hebben, niet zoo zeer wegens de konklusie van het rapport als om de beweeggronden waarom de aanvraag wordt afgewezen. Deze zijn in strijd met hetgeen in deze Verg. vroeger is voorgevallen, en ook noodlottig voor de toekomst. Met het vroeger in deze Verg. voorgevallene — want slaat men de notulen van deze Verg. open, dan vindt men, dat veelmalen aan bestaande wegen groote subsidiën zijn verleend, en het zelf op het punt is geweest, dat de bestaande weg van Maartensdijk naar den Tolakker door de provincie op voordeelige voorwaarden voor de koncess. is overgenomen. Noodlottig voor de toekomst — want met dit stelsel zal wel niet gemakkelijk iemand eene koneessie vragen; en zijn er wegen die waarschijnlijk zonder hulp van de provincie niet wel in wezen zullen kunnen blijven. Dan wordt ook gezegd, dat geen reden voor dit verzoek bestaat, dit meent Spr. te moeten tegenspreken. De deelhebbers in den aanleg van dezen weg, gaven hunne gelden voor een kleine interest, namelijk tot 2½ pCt. in het jaar, in een oogenblik dat de 2½ pCt. binnenl. werkel. schuld á 40 pCt. genoteerd waren. Zij wisten derhalve dat zij veel voor een goede zaak opofferden, de uitkomst heeft dit dan toch ook bevestigd, want deze weg heeft voor het gewest veel nut aangebragt, en zeker den rijkdom van hetzelve vermeerderd, vanhier dat Spr. het niet onbillijk vond, dat de prov. thans ook iets daartoe bijdroeg. Dan ook bestaat er op dit oogenblik voor dezen weg een bezwaar, dat niemand bij den aanleg kon voorzien, te weten: dat de veldartillerie dien weg alle dagen aan stukken rijdt. In het rapport wordt gezegd, dat de inkomsten voor het onderhond nog toereikend zijn, maar Spr. twijfelt of dat na eenige jaren nog het geval zal zijn. Spr. zou in overweging geven, het rapport te renvoijeren naar Gedep. Staten, ten einde deswege later eene voordragt te doen

De heer *Boer* zegt, dat wat de heer *Laan* zegt bewijst, dat de vrees voor het stellen van een antecedent niet zoo ongegrond was, want dat lid wijst juist er op, hoe reeds andere wegen in moeijelijke omstandigheden verkeeren en Spr. gelooft, dat als de staten zich ten opzigte van dezen weg bereid verklaren tot subsidie, dit meer aanvragen zal ten gevolge hebben. Een ander bezwaar was ook, dat de weg ondernomen is door groote eigenaren in wier belang hij noodzakelijk was; de heer *Laan* erkent, dat zij door den aanleg zeer gebaat zijn in de vermeerderde waarde hunner goederen, maar daarentegen is door hem aangevoerd, dat men een geringen interest getrokken had, en de ondernemers meer dan de helft van hun kapitaal verloren hadden, zij genoten intusschen 2½ pCt. 's jaars en bij de uitlooting werd hun nog eene premie verleend van 2½ pCt. over zoo vele jaren als het aandeel in de leening was geweest, zoodat zij eigenlijk 5 pCt. rente hebben genoten, en dat gevoegd bij de vermeerderde waarde der panden, heeft de komm. in overweging doen nemen, of het verlies wel zoo groot is geweest, dat de koncess. zich niet nog tijdelijk eenige opofferingen moeten getroosten en trachten de zaak nog loopende te houden. Een derde bezwaar der komm. is, dat als de verg. tot het verleenen eener subsidie mogt besluiten, men dan toch eene som moest verleenen, die in verband stond met wat gevraagd wordt en daarvoor zag zij, met het oog op de begrooting, niet de minste vrijheid.

De heer *Laan* is gedwongen tegen te spreken dat koncessionarissen alleen door den weg zouden gebaat zijn, neen, door de bemoeijingen van deze en vervolgens van anderen is de provincie tot haar welvaren gekomen, zoodat zij nu een van de rijkste gewesten van het rijk kan genoemd worden. Immers, waar vroeger heide bestond en men hier en daar enkele hutten ontwaarde groeit thans het welig koren, en vindt men uitgestrekte buitengoederen, en voortreffelijke woningen. Spr. verheugt zich altijd dat bij met behulp van een weldenkend en vermogend man, wien het welvaren van zijn land zeer ter harte ging, dan die te vroeg aan de maatschappij is ontvallen, voor meer dan viermaal honderd duizend gulden aan wegen heeft kunnen aanleggen, en den voorspoed voor de gewesten daaruit voortspruitende heeft mogen zien. De slotsom is derhalve: de aanleg van wegen is voor de aanleggers meestal geldelijk nadeelig, doch brengt ongekende schatten voor het algemeen aan. Naburige provinciën schroomen dan ook niet, aan bestaande wegen subsidien te geven; dit deed met een aanmerkelijke som nog voorleden jaar de prov. Noord-Holland, aan den weg, loopende van Hilversum naar Soestdijk. De aanmerking van den vorigen Spr., dat premien bij de aflossing de interessen goed maakten, zal wel vervallen, als men bedenkt, dat wel nimmermeer van aflossing sprake zal zijn.

Den heer *Ackersdijck* doet de mededeeling van den heer *Laan*, dat de weg bijzonder lijdt door de artillerie, in overweging geven of het niet eene groote hardheid is, dat het rijk van de eigendommen der prov. gebruik maakt zonder daarvoor bij te dragen. Spr. zou in bedenking geven, de regering op de onbillijkheid daarvan opmerkzaam te maken. Voor het overige meent Spr. dat hebben koncessionarissen met den weg tijdelijk tegenspoed, zij ook ruimschoots voorspoed er van gehad hebben en men dus met een gerust gemoed de subsidie kan weigeren.

De heer *Huydecoper* meent dat als men de subsidie weigert uit vrees van een antecedent te stellen, men dikwijls voor nuttige en belangrijke zaken subsidiën kan weigeren, die uit een ander oogpunt wel degelijk vereischt werden. Spr. merkt voorts op, dat zoo de landeigenaren groote voordeelen hebben getrokken van den weg, ook de welvaart der prov. en het alg. vertier er niet weinig bij hebben gewonnen, en dat zoo de eigenaren niet langer in staat waren den weg te blijven onderhouden, de prov. uit eigen belang toch verpligt zou zijn, zich die zaak aan te trekken. Ook uit hoofde van de schade door de artillerie aangerigt, komt het Spr. wenschelijk voor, overeenkomstig het verlangen van den heer *Laan* deze zaak te verzenden aan Gedep. Staten, ten einde de Verg. nader te dienen van advies en zoo noodig later hieromtrent een voorstel te doen.

Dit voorstel, in stemming gebragt wordt met 15 tegen 12 stemmen verworpen; waarop het voorstel der Komm. met 19 tegen 8 stemmen wordt aangenomen. Voor het eerste hebben gestemd de heeren *Schas*, *de Louter*, *Strick v. Linschoten*, *v. Hoytema*, *v. Hardenbroek*, *Huydecoper*, *Laan*, *Cordes*, *Story v. Blokland*, *Spengler*, *G. Verloren*, en *v. Beeck Calkoen* en tegen het voorstel der Komm. de heeren *Huydecoper*, *Laan*, *Cordes*, *Story v. Blokland*, *G. Verloren*, *v. Hardenbroek*, *Strick v. Linschoten* en *Schas*.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de verg. verdaagd tot Vrijdag a. s. des morgëns ten 11 ure.

Zitting van Vrijdag 24 Julij.

Tegenwoordig zijn 33 leden; afwezig, met kennisgeving van verhindering, de HH. *Metelerkamp*, *Menso*, *de Louter* en *v. Hoytema*; zonder kennisgeving, de HH. *Kien*, *Hardenbroek* en *Harmsen*.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de inlichtingen door Gedep. Staten gegeven en over het voorstel van drie leden der verg. betreffende de afsluiting der Visschersteeg.

De *Voorz.* zegt door Gedep. Staten te zijn uitgenoodigd ter kennis der verg. te brengen, dat Gedep. Staten met zeer groote belangstelling kennis genomen hebben van het voorstel; dat zij, ofschoon zich niet ten volle kunnende vereenigen met al de gronden en redeneringen in dat stuk vervat, evenwel daarin zien vele nuttige wenken; dat zij gaarne hulde doen aan den ijver en de goede bedoelingen der voorstellers en de bedenkingen, in het stuk vervat, voor zoover die met hunne zienswijze overeen komen, gaarne zullen benuttigen; dat zij zich evenwel onthouden van eene bepaalde toezegging te doen hoe de zaak door hen verder zal worden behandeld, doch gaarne verzekeren, dat van hunne zijde de belangen der provincie in dit onderwerp naar vermogen zullen worden behartigd, en daarom meenen zij het voorstel te moeten doen, dat het voorstel aan Gedep. Staten worde gerenvoyeerd met uitnoodiging, om in de najaarsverg. verslag te doen van wat door hen in deze zaak zal zijn gedaan, of liever, van den stand waarin zich dan de zaak bevinden zal.

De heer *Ackersdijck* zou in overweging geven, of dit voorstel niet het tegenovergestelde bevat van hetgeen in de vorige vergadering als noodzakelijk is voorgedragen. De uitkomst van het betoog der voorstellers is, dat er *periculum in mora* is, dat men terstond behoort te handelen; dat hetgeen tot nog toe geschied is niet voldoende was. Indien men dus aan Gedeputeerden overlaat zich te bepalen tot het middel dat, zoo de voorstellers niet dwalen, ontoereikend is, dan handelen de staten niet overeenkomstig den pligt hun bij art. 137 der Provinciale wet opgedragen, namelijk toezigt te oefenen op alle de wegen binnen de Provincie. Spr. blijft dus verlangen, dat het voorstel althans in omvraag zal worden gebragt. Wordt het met grond weêrlegd, Spr. is bereid het te wijzigen.

De heer *H. Verloren* zegt, dat hij instemt met den geachten voorsteller, dat voor het voorstel eene verdaging tot de winter-vergadering gelijk staat met eene verwerping. Daarom acht hij beter dat de vergadering beslisse, of zij de meening in het voorstel uitgedrukt deelt. Hij kan zich wel vereenigen met het eigenlijk gezegde voorstel aan het slot gedaan en in zeer ruime veel omvattende bewoordingen gesteld, daar ook hij van oordeel is, dat er anders door Gedep. Staten [illegible] kunnen gehandeld zijn, niet zoozeer krachtig [illegible] wel spoediger en meer doeltreffend. Minder [illegible] hij zich echter vereenigen met de wijze, waarvan de voorstellers gewagen, dat Gedep. Staten naar hunne

jaring casu quo opgeven. Echter zou dat gebruik alleen toch niets kunnen baten ten civile wanneer de gemeente of provincie zich daarop beriep, omdat, zelfs onder de meest gunstige kansen, t. w. dat men het er kon doorhalen om het voor een bij het B. W. bekend en bestaanbaar regt, d. i. voor een servituut van weg te verslijten, dan nog zoude tegengeworpen worden, dat zulks thans niet meer voor bezit vatbaar is en niet door verjaring kan verkregen worden volgens art. 593, 724 en 744. B. W. Spr. ontkent niet, dat ook de prov. en gemeente door verjaring kunnen verkrijgen, maar wel, dat zij publieke regten en andere voor verjaring niet vatbare zaken en regten daardoor kunnen erlangen. Eindelijk de bewijskracht van den legger. — Wanneer in het regl. zelf de wegen speciaal waren opgenoemd welke, in het provinciaal belang, moeten aanwezig blijven en onderhouden worden, dan zou niemand beweren, dat de regter bij vonnis er een zou kunnen schrappen. Maar nu bij het regl. de opsomming is overgelaten aan Gedep. en daarin wordt gerefereerd aan eenen legger, nu is het zoo goed als of zij in het regl. zelf genoemd zijn. Daarom is de legger ook voor den regter verbindend. Alleen de Staten zouden daarover aan Ged. interpellatien kunnen doen of nadere bevelen geven. Het gevoelen der komm. uit de Staten welke in der tijd over dit regl. rapport heeft uitgebragt en, naar het schijnt, vermeende dat de legger geen bewijs, of slechts een onvolledig bewijs opleverde, is van minder waarde, omdat het niet was de toelichting van Ged. Staten die waren de ontwerpers, maar bloot een advies. Bovendien zijn de gronden door die komm. daarvoor aangevoerd onhoudbaar, t. w., dat een reglement niet kan beslissen over eigendom of bezit, want de gehoefslaagde blijft, ook nadat hij als zoodanig op den legger is geplaatst, even goed eigenaar en bezitter als vroeger. Zijn eigendom is wel beperkt geworden, maar dat zoo iets bij reglement kan geschieden zegt art. 625 B. W. uitdrukkelijk. Art. 12 van het regl. luidende, dat de leggers den grondslag uitmaken van ieders verpligting, toont, dat die toch iets meer zijn dan bloot een katalogus van onderhoudspligtigen, ten gerieve van het bestuur. Wat beduiden anders al die formaliteiten, waarmede de leggers moeten gearresteerd worden? Wat beduidt anders de opdragt der beslissing over ingekomen klagten der belanghebbenden aan de gemeente-besturen en in appel aan Gedep.? Wat beduidt dat alles als het een geheel nutteloos werk is, als men zich aan die leggers en beslissingen toch volstrekt niet behoeft te storen, omdat die niets bewijzen?

De heer *Ackersdijck* moet op nieuw opmerken dat de laatste Spr. weder onderwerpen ter sprake brengt die niets omtrent de zaak beslissen, en zegt dat zoo er eenig besluit [illegible] te trekken ware, dit vóór het voorstel zou zijn. Spr. moet echter er tegen protesteren en is het met den heer *Broers* eens dat het reglem. niets kan bepalen omtrent het eigendomsregt. Spr. huivert om in de diskussie te treden tot betoog dat het regt der gemeente door verjaring kan worden verkregen; men zal het in alle werken over dat onderwerp vinden. Er is, zegt Spr., geene kwestie over eigendomsregt, er is niets dan een feit, het feit van bezit: de gemeente is in het bezit; wanneer dat feit bestaat, is het geen eigen regting de afsluiting niet te dulden; maar het is eigen regting, wanneer men eene afsluiting daarstelt. Spr. kan niet begrijpen, waarom er de minste twijfel kan bestaan of men dat beletsel zou kunnen wegruimen. Er is hoegenaamd geen geding over den weg aanhangig. Men heeft den weg afgesloten gevonden, en het bestuur is op geene wettige wijs bekend gemaakt door wien en om welke beweerde aanspraak dat gedaan is. Er is zelfs geen exploit geschied. Met betrekking tot het aangevoerde door den heer *Verloren* dat de gemeente haar regt op den weg niet door verjaring zoude kunnen verliezen, en dus de afsluiting geen wettig bezit zoude opleveren, merkt Spr. op, dat die stelling rust op de bewering, dat de weg eene zaak is buiten den handel, die Spr. wel voor juist houdt, doch die betwist worden kan, dewijl nergens in het burg. wetb. bepaald is welke zaken buiten den handel zijn; nu zou dus de gemeente later haar regt op den weg kunnen doen gelden; maar dan is juist de moeijelijkheid, dat zij het proces beginnen moet terwijl nu de tegenpartij dat doen moet. Op de vraag van den heer *v. Beeck Calkoen* antwoordt Spr., dat als een openbaar ambtenaar op hooger last in zijne funktie een proces moet voeren, de Staat in geval van verlies de kosten moet dragen. Dit is eene bijzaak, doch waar het op aankomt is, of de weg een publieke weg is, en dat is goed onderzocht; dan is de vraag moet men, waar de gemeente in het bezit is van een weg, elkeen vrijlaten, dien af te sluiten om te zien of hij ook een proces zal voeren; dat besluit toch zou er uit te trekken zijn als de slagboomen niet wierden weggeruimd, en men zou dan ook moeten beginnen met te procederen waar barrikaden worden opgeworpen.

De *Voorz.* acht zich verpligt ook een enkel woord in het midden te brengen, ook wijl de diskussie in menig opzigt eene belangrijkheid verkregen heeft, die Spr. uit aanmerking van de zaak, welke er toe leidde, zich niet had voorgesteld; immers hoe gewigtig het beginsel dat de verg. bezig houdt in *abstracto* koo zij, in *concreto* acht hij de zaak van luttel gewigt en hij meent, dat men zeer weinig last van die tijdelijke schorsing van de passage op den bewusten weg zal gevoelen. — Bij den aanvang der diskussiën heeft Spr. namens Gedep. Staten voorgesteld, om, hulde doende aan den ijver en de goede bedoelingen der voorstellers, het stuk aan Gedep. Staten te zenden, ten einde er hunne aandacht aan te wijden en in de winterverg. omtrent den stand der zaak berigt te doen; Gedep. Staten meenden, dat zij daardoor handelden in den geest van het voorstel, waar o. a. wordt gezegd: wij vertrouwen ook dat Gedep. Staten, wel verre van deze handeling te misbillijken, zich over deze belangstelling zullen verheugen en wanneer zij, enz. Dat voorstel is echter door de voorstellers tegengesproken en men heeft gewenscht, dat de zaak niet ter verdere behandeling aan Gedep. Staten wierd toevertrouwd, maar een bepaald besluit genomen wierd, dat tot rigtsnoer der behandeling zou strekken; en als men nu over beginselen handelt, gelijk de gansche diskussie daarover geloopen heeft, meent Spr. ook verpligt te zijn, die hier vol te houden en dan meent hij, dat Gedep. Staten wegens hunne handelingen ter verantwoording kunnen geroepen worden voor deze verg., doch dat die zich niet mag begeven op het terrein van het uitvoerend gezag en aan Gedep. Staten geen stellig, bepaald voorschrift mag geven, hoe zij de wet zullen hebben toe te passen. Spr. had gewenscht, dat oordeel niet te behoeven uit te spreken en daarom had hij verlangd, dat de zaak aan het oordeel van Gedep. Staten ware toevertrouwd gebleven, doch nu men verder schijnt te willen gaan, acht hij zich verpligt die leer hier openlijk te verkondigen. Spr. moet nu nog eenige stellingen opnemen waaraan in de diskussie nog al gewigt gehecht is. In de eerste plaats moet hij opmerken, dat het hier geldt eene gemeentezaak en niet eene provinciale in dien zin, dat Gedep. Staten direktelijk tot uitvoering geroepen worden, maar de uitvoering blijft aan het gemeente-bestuur, zoodat ook de redenering uit art. 155 der prov. wet geput, Spr. hier geheel onaannemelijk voorkomt. Spr. moet ook opmerken, dat vele leden en met name de voorstellers onbekend schijnen met den weg, want men heeft nog niets hooren noemen dan de Visscherssteeg, en die is toch slechts een gedeelte; het is de weg die aan den straatweg bij het tolhek van de Bildt aanvangt, langs de landgoederen Hoederingen en Beerschoten loopt om linksaf Beerschoten te verlaten en alleen langs het eerste te loopen, en dat gedeelte hetwelk tusschen beide landgoederen ligt heet Visscherssteeg. In het voorstel wordt gezegd, dat die weg buiten twijfel het eigendom der gemeente is; Spr. gelooft, dat het er zoo ver van daan is, dat het volkomen is erkend, dat deze weg partikulier eigendom is, en er is hem nog nooit iemand voorgekomen, die er aan getwijfeld heeft. Al wat hier blijkt is, dat sedert onheugelijke jaren van dien weg door het publiek gebruik gemaakt is, en Spr. vraagt of het daarom een publieke weg is; de voorstellers verklaren dat wel als stellig, maar daarover loopt toch de kwestie, en nu hebben Gedep. Staten gemeend, dat alvorens door hen of het gemeente bestuur door hunne tusschenkomst regt kon worden uitgeoefend het boven allen twijfel moest verheven zijn, dat de weg een publieke weg is. Gedep. Staten hebben gemeend dat men tot die kennis komt door het vaststellen der leggers; zij meenen, dat die vastgesteld zijnde, overeenkomstig de regelen in het reglement ter neêr gelegd, die weg verheven is tot publieken weg, zoolang de regter niet een tegenovergesteld vonnis zal hebben geveld, en zij gronden zich daarbij vooral op art. 12, waar uitdrukkelijk staat dat de leggers de grondslag blijven van ieders verpligting; en nu zegge men niet, een reglement kan geen inbreuk maken op den eigendom, want Spr. gelooft, dat uit de definitie van eigendom slechts volgt, dat hij die iets bezit slechts gedeeltelijk gebruik er van mag maken, en dat wat de wet vermag ook reglementen vermogen, nl. het vrij gebruik van den eigendom te beperken zoover als in het publiek belang noodzakelijk wordt geacht. Dit was de meening van Gedep. Staten en Spr. meent, dat zij konsekwent zullen blijven en alvorens die weg op wettige wijze tot publieken weg verklaard is, niet anders zullen handelen dan tot dusverre is geschied. Maar is de weg tot publieken weg verklaard, hetgeen spoedig het geval zal zijn, dan zal het oogenblik daar zijn om te overwegen wat in dien veranderden toestand kan worden gedaan, en nu zegge men niet, dat dit is weifelen, want Spr. gelooft, dat iedere autoriteit, vooral de hoogste in de prov. zich moet wachten voor willekeur, Spr. meent ten slotte zijn voorstel weêr te moeten opnemen.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat, wanneer de Voorz. vermeent, dat de voorstellers met den weg onbekend zouden zijn, hij zich hierin vergist. Zij hebben zich naauwkeurig daarmede bekend gemaakt, en hebben eene duidelijke kaart daarvan voor zich liggen, die zij ter inzage aan de leden aanbieden. Dat die weg loopt van de Holle Bilt naar den straatweg van Utrecht op Soesdijk, was bekend en werd ook bij den aanvang duidelijk gezegd; ook bleek uit den brief van Gedep. dat zij onder den naam van Visschersteeg dien geheelen weg bedoelen; wanneer zij zeggen dat hij *aan weerszijde* was afgesloten. De naam van het gedeelte dat van Beerschoten links naar den Soesdijkschen weg loopt, dien de Voorz. zegt niet te weten, is ook aan de voorstellers zeer wel bekend, en zij zouden daaruit een argument kunnen putten voor hun beweren, dat de weg een publieke weg is, want het gedeelte, niet onder den naam van Visschersteeg begrepen, is bekend als de *algemee*. weg, zoodat de bewoners dier streek den weg nooit anders beschouwen dan als publieken weg. Volgens het schrijven van Gedep. St. was dat ook door hen alzoo beslist, „er viel niet aan te twijfelen, of het eene publieke kommunikatie is;” of die nu het eigendom der gemeente, dan alleen de weg publiek en de grond privaat eigendom zij, doet niets ter zaak; het is genoeg, dat het een publieke weg is, waarvan het publiek in het genot en de gemeente in het bezit is; die mag evenmin versperd worden als elke andere weg. Wanneer nu Gedep. Staten om te handelen zoo veel gewigt hechten aan de leggers, dan moet Spr. opmerken, dat zoo de leggers eenige kracht hebben, die kracht ontstaat uit het onderzoek en de beslissing bij de administr. magt en die zijn omtrent deze weg reeds geschied. Hij kan zich niet begrijpen, waarom Gedep. Staten terugdeinzen voor de toepassing van hun eigen uitspraak. Ook het regt der vergadering wordt in deze zaak betwist; Spr. meent dat daaromtrent een misverstand plaats heeft; zij kan Gedep. Staten ter verantwoording roepen, zij had het ook hier kunnen doen; doch heeft dat niet verlangd, en nu zegt de *Voorz.*, gij kunt ons wel tot verantwoording roepen, maar niet bevelen wat wij doen zullen; doch als men, zegt Spr., hen nu tot verantwoording had geroepen en tot het besluit gekomen ware dat zij verkeerd gehandeld hadden, dan zou die uitspraak geen bevel zijn wat zij doen moesten, en dat ligt evenmin in het voorstel; daar toch wordt alleen de wensch uitgesproken dat die slagboomen zoo spoedig mogelijk worden weggeruimd. Er is bij Spr. niet de minste twijfel, dat als de verg. uitspreekt dat het regt en dus ook de verpligting tot die wegruiming bestaat, Gedep. Staten daarin aanleiding zullen vinden om met meer kracht te handelen dan zij gedaan hebben; meenen zij echter dat men de afsluitingen moet laten bestaan, dan moeten zij hun eigen inzigt volgen; het is dus niet om bevelen te geven maar om een wensch uit te spreken en Spr. kan niet aannemen dat de verg. daartoe niet zoude bevoegd zijn.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het voorstel der drie leden met 26 stemmen tegen die der heeren *Boer*, *de Heus*, *Ackersdijck*, *H. Verloren* en *Pabst* verworpen en het door den Voorz. namens Gedep. Staten gedane voorstel met 17 tegen 14 stemmen aangenomen; tegen hebben gestemd de HH. *v. Nooten*, *v. d. Poel*, *Spengler*, *v. Tuyll*, *Wijers*, *v. Veersen*, *Voet*, *Broers*, *de Heus*, *Ackersdijck*, *v. Asch v. Wijck*, *Pabst*, *de Kock* en *Strick v. Linschoten*.

Aan de orde is het verslag der komm., in wier handen zijn gesteld de wijzigingen in het reglement voor het grootwaterschap van Woerden te brengen en met wier advies de verg. zich zonder omvraag vereenigd.

Wordt zonder omvraag besloten de ter griffie gedeponeerde missive van Gedep. Staten, betreffende de herziening van het polderreglement, voor kennisgeving aan te nemen, waarop, niets meer te behandelen zijnde, de notulen geresumeerd worden en de Voorz. in naam des Konings de zomerverg gesloten verklaart.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.